

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A régi görögök úgy tartották, Kronos, a kegyetlen titán, felfalja gyermekeit. Vajon nem így tesz majd velünk is az Idő? Ahogy életpályánkat megfutottuk, alakunk lassan köddé foszlik az idő múlásával. Ha visszatekintünk az elmúlt századokra, vajon kik azok, akiknek nem enyészett el a híre, neve? Lelki-szellemi vezetők: tudósok, államférfiak, művészek. Olyan személyiségek, akik egy kisebb vagy nagyobb közösségért, végső soron az emberiség javáért fáradoztak.

De nem csak azok neve és műve maradt fenn, akik egy-egy közösségért, mindnyájunk boldogulásáért dolgoztak. Időtállóan bizonyulnak egy-egy közösség által létrehozott alkotások is. Gondoljunk csak a palóc nyelvjárásra, a szlavóniai táncokra, vagy a gyimesi és moldvai csángó dalokra.

Az ének, a művészeteknek ez a törékeny, illékony válfaja hosszú évszázadokon át képes virágozni egy-egy közösség ajkán. Gondolják meg, hogy a hamarosan felcsendülő Kyrie eleison valamikor a kora középkorban keletkezhetett. Népzene kutatóinknak hála, ma már az is tudható, hogy a ballada, mint új, önálló műfaj, a XIV. század első felében, vallón és francia telepésekkel érkezett a Kárpát-medencébe. S lám, Gyimesben, Moldvában a XXI. században is használják a csángók. Milyen pontosan leírta e jelenséget Ratkó József, jeles magyar költő:

„Hallgass meg egy semmicske éneket,
S szíve járását hallod az időnek.”

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Cicero úgy vélte: "Az emlékezet minden dolgok kincsestára és őrzője". Nem csupán múltunkat rekonstruálja, hanem a jelen és a jövő tapasztalását is szervezi. Emlékezetünk forrása: az írott és szóbeli hagyomány – a civilizáció és a kultúra hordozója. Meghatározza identitásunkat. Befolyásolja mindennapi életünk minőségét, s hatással van jövőbeli esélyeinkre is.

A gyimesi és moldvai csángók, kulturális javak garmadáját őrizték meg számunkra. Elég itt arra a több ezer szövegre - dalokra, mesékre, mondákra, archaikus imádságokra - gondolnunk, melyet a mögöttünk hagyott XIX. és XX. században rögzítettek a gyűjtők Gyimesben és Moldvában. Hozzájárulva ezzel a magyar és az egyetemes emberi kultúra kiteljesítéséhez, gazdagításához.

Globalizálódó világunkban különösen is nagy hangsúlyt kell fektetnünk a kulturális gazdagság és sokszínűség megőrzésére. Ennek eltűnése, ugyanis mindnyájunk életminőségét csorbítja: játékterünket csökkenti, mindennapjaink sivárabbá válását eredményezi.

Klézse moldvai csángó faluban napjainkban az ifjúság mindössze 2-3 táncot ismer, noha a kutatók több mint 30 táncot gyűjtöttek az 1940-es években, illetve annál korábban született nemzedékektől. Hála az értékőrző hagyománynak és az időben elvégzett kutatásoknak, ezeket a táncokat ma több ezer fiatal ismeri és "használja" Magyarországon, Romániában és – a magyarországi táncművelés nemzetközi sikereinek köszönhetően – szerte a világban.

A politikai határok nélküli, egységes Európának, az Európai Uniónak akkor lehetünk megbecsült tagjai, ha nemzeti kultúránkkal, sajátos tapasztalatainkkal és tudásunkkal magunk is hozzájárulunk az öreg kontinens gazdagításához. Ezért is fontos számunkra a moldvai és a gyimesi csángók jelene, jövője. Minden törvényes eszközzel azon kell munkálkodnunk, hogy csángó magyar testvéreink megőrizhessék szülőföldjükön anyanyelvüket, sajátos kultúrájukat, hagyományukat, identitásukat.

A mi felelőségünk ugyanis, hogy a múlt kincsei közül mit tudunk behordani a jövő nemzedékeinek tárházába. Végezzük hát ezt a munkát az előttünk járó nemzedékek iránti tisztelettel, s a jövőre tekintő felelőséggel és alázattal.